

MERGHELYNCK

Driemaandelijks tijdschrift van Familiekunde Vlaanderen in de Westhoek

FAMILIEKUNDE VLAANDEREN Regio Ieper-Diksmuide

<http://www.vvf-westhoek.be/>

Jaargang 22 - nummer 4 2017 okt-nov-dec

V.U.: Herman Vandenbulcke

- **Voorzitter:** Noël Boussemaere, E-post: noel.boussemaere@skynet.be
- **Secretaris:** Joël Snick, E-post: joel.snick@telenet.be
- **Penningmeester:** Stefaan Lazoore, E-post: stefaan.lazoore1@telenet.be
- **Bestuurslid:** Carina Pinket, E-post: boone.frank@telenet.be
- **Bestuurslid:** Herman Vandenbulcke, E-post: herman.vandenbulcke@skynet.be
- **Bestuurslid:** Marc Leupe, E-post: leupe.marc@skynet.be
- **Bestuurslid:** Noëlla Bouttens, E-post: noella.bouttens@telenet.be
- **Bestuurslid:** Jochen Vermote, E-post: jochen.vermote@gmail.com

Activiteiten

Alle activiteiten vinden plaats in ons lokaal, **Burchtstraat 1A, 8900 Ieper**, tenzij anders vermeld.

Openingstijden:

Elke maandagvoormiddag van 09 tot 11.30 uur.

Gesloten tijdens alle schoolvakanties: de grote vakantie, kerst- en paasvakantie, herfst- en krokusvakantie en ook op officiële vrije dagen die al of niet op een maandag vallen, zoals paasmaandag, pinkstermaandag en ook op 2de kerstdag, 11 november, enz.

Verder iedere eerste zaterdag van de maand van 09:00 tot 12:00 uur.

Inhoud

Activiteitenkalender 2017 - 2018.	3
Bedanking	3
Het OCMW-archief te Ieper	4
Stefaan Lazoore	4
Lijkschauwinge te Poelcapelle	8
Herman Vandenbulcke.....	8
Staat van Goed van Philippus Jacobus Bulcke.	9
Herman Vandenbulcke.....	9
Hulpmiddelen voor het genealogisch onderzoek in het Stadsarchief Diksmuide	16
Terugblik op onze activiteiten.	17
Herman Vandenbulcke.....	17
Word lid	20

Activiteitenkalender 2017 - 2018.

Open Bib: er is gelegenheid om opzoekingen te doen in ons lokaal, telkens de eerste zaterdag van de maand, van 09:00 tot 12.00 uur en dit op volgende data: 6 januari / 3 februari / 3 maart / 7 april / 5 mei / 2 juni / 1 september / 6 oktober / 3 november / 1 december

Deze data zijn ook weer te vinden op onze website: www.vvf-westhoek.be

Ook op elke maandagvoormiddag (buiten de schoolvakanties) is er gelegenheid om opzoekingen te doen tussen 09 uur en 11 uur 30.

Wo 13 december 2017 om 19 u 30: Terugkomdag voor alle cursisten van de lessen Oud Schrift.

Plaats: Burchtstraat 1 A – 8900 IEPER

Do 22 februari 2018 om 20 uur: Algemene leden vergadering + lezing:

“Het OCMW in kaart” door de Heer Stefaan Lazoore

Plaats: OC Vlamertinge

Poperingseweg n° 483

8908 VLAMERTINGE

Cursus oud schrift te leper, zowel voor beginners als voor gevorderden.

Donderdag 1 maart 2018: (deze datum is nog onder voorbehoud)

Donderdag 22 maart 2018

Donderdag 26 april 2018

Donderdag 31 mei 2018

Aanvang 20 uur

Plaats: Het Perron

Fochlaan n° 1

8900 IEPER

Bedanking

Langs deze weg wenst FV regio Ieper – Diksmuide de familie Vervisch te danken voor het schenken van een ruime verzameling bidprentjes (+/- 5000) van hun moeder Irma Spenninck. Verder danken wij ook Marc Mahieu en Jozef Cornette voor hun schenking van rouwbrieven en bidprentjes.

Het OCMW-archief te Ieper

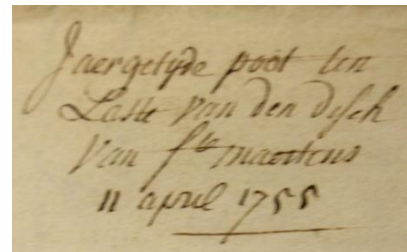
Stefaan Lazoore

De inventaris van het archief van de Commissie van Openbare Onderstand te Ieper bevat tal van belangrijke informatie voor de genealoog en voor de geschiedkundige. De inventaris werd opgemaakt door wijlen Octaaf Mus, ere-bibliothecaris van de stad Ieper en ere-archivaris van het OCMW.

Het archief is bewaard in het stadsarchief te Ieper. Het archief bestaat uit twee delen. Het eerste deel behandelt het Oude regime van de 13^e tot eind 18de eeuw en is te raadplegen via microfiches of originele boeken. Het tweede deel behandelt het archief vanaf de Franse revolutie tot voor 1914. Het laatste deel werd in het 2010 volledig overgebracht van de zolder van het OCMW naar het stadsarchief en is ook vrij te raadplegen.

Ontstaan van de Burgelijke Godshuizen.

De stad Ieper was zeer actief op gebied van de caritas en lag aan de basis van het oprichten van tal van Godshuizen. Het ontstaan van het Leprozenhuis of Godshuis der Hoge Zieken en van het Onze Lieve Gasthuis heeft een deel van het karakter van de stad bepaald. Zieken, armen en passanten konden er onder toezicht van de magistraat en het Sint-Maartenskapittel opgenomen worden opgenomen.

In de 13de eeuw ontstonden nog een viertal sociale instellingen met dezelfde doelstelling. Ze werden tijdens de kortstondige maar heftige crisisperiodes in het economisch leven van de stad, die veel werkloosheid, armoede en leed teweegbracht, opgericht.

De vier instellingen waren :

1. Sint-Katherine Godshuis gesticht door weduwe Lambrecht Voet in 1226
2. Sint-Thomas Gasthuis door Jan Baerdonc en zijn echtgenote rond 1270
3. Godshuis Belle in 1276 door Christine de Ghines weduwe van Salomon Belle
4. Sint-Jan Godshuis door Pieter Broederlam in 1277

Deze instellingen droegen bij hun stichting de gemeenschappelijke naam *Hospitae*. Het Sint Thomas Gasthuis was een uitzondering en heette infirmarium of ziekenhuis maar lag *extra muros*.

Over andere sociale voorzieningen werd weinig vernomen. De Dis- of Armentafel worden niet vernoemd, alhoewel zij moeten bestaan hebben. Zo is wellicht het Godshuis van de Heilige Geest actief geweest in de schaduw van de Sint-Maartenskerk.

In de 14de eeuw hadden het Godshuis van de Heilige Geest en de Armentafels hun handen vol wegens het economisch dieptepunt. Hongersnood en pest in 1315-1316 troffen de hele bevolking en het leed werd gedeeltelijk door de boven vermelde twee instellingen opgevangen.

Om de armoede te bestrijden was een andere hulp nodig dan de Godshuizen. Een fundatie was een nieuw begrip.

De fundatie, in begin van de 15de eeuw, was de stichting van een jaargetijde, die gewoonlijk gecelebreerd werd op de datum van het overlijden van de stichter en dat gepaard ging met uitdeling van brood en geld aan de armen van bepaalde stadswijken. Deze uitdeling gebeurde via bestaande organisaties zoals armentafel en Godshuis van de Heilige Geest.

Pas vanaf de 16de eeuw werden, dankzij de fundaties, twee scholen opgericht nl: De Arme Knechtenschool en de Arme Meisjesschool. Zij moesten instaan voor onderwijs. De jongens leerden een ambacht en de meisjes leerden kantklossen.

Einde 18^e eeuw, tijdens het bewind van Jozef II, wilde men de verschillende liefdadigheidsinstellingen reorganiseren, wat niet lukte. Maar tijdens de Franse Revolutie was de hervorming een feit. Deze resultaten zijn nog steeds waar te nemen. Op 7 oktober 1796 werd er een wet van kracht die alle godshuizen zal bundelen onder de naam Commissie van de Burgerlijke Godshuizen.

Wat bevat de inventaris van het “Oud Regime”?

Het archief van de Commissie van de Burgerlijke Godshuizen is ontstaan uit het samenbrengen van de op dat ogenblik in diverse depots bestaande documenten. Het verzamelen gebeurde niet op één dag en niet zonder problemen. Alleen het O.L. Vrouw Gasthuis en het Sint-Jan Godshuis vielen onder toezicht van de Commissie van de Burgerlijke Godshuizen.

De inventaris van het “ Oude Regime’ bevat 415 pagina’s met index van de persoons- en plaatsnamen en een inhoud op de talrijke Godshuizen die leper rijk was.

Men stelde een lijst van 23 instellingen samen waarvan de meeste onder controle van het Gemeentebestuur kwamen, nl.:

- 1 O.L. Vrouw Gasthuis
- 2 St-Jan Godshuis
- 3 Godshuis Belle
- 4 Nazareth
- 5 Begijnhof
- 6 Beurs of Berg van Bamhartigheid
- 7 Arme Knechtenschool
- 8 Arme Meisjesschool
- 9 St Franciscus of Laurenschool
- 10 St Sebastiaanschool
- 11 Heilige Geeststichting voor weduwen
- 12 Hoge Zieken
- 13 Gemene Armen voor vondelingen
- 14 De vier Armentafels: St Niklaas, St Pieter, St Jacob en St Maarten
- 15 Lamotte-school
- 16 Zwarte Zusters
- 17 Grauwe Zusters
- 18 Looie
- 19 Katechismusschool
- 20 Krankzinningengesticht
- 21 Tuchthuis
- 22 Wavransstichting

Ieder Godshuis wordt besproken met een detail omschrijving van de te raadplegen boeken. Van administratie tot de boekhouding, van rekeningen tot pachtbrieven of onroerende goederen tot fondaties.

Wereldoorlog I verwoestte heel de Ieperse cultuur. Naast een aantal kunstvoorwerpen ging het complete Stadsarchief verloren. Het archief van de Commissie werd maar gedeeltelijk vernietigd dank zij de tussenkomst van enkele personen zoals Kolonel Trembloy en de toenmalige secretaris L. Vanaerde. Deze laatste kon op 14 mei 1915 een bezoek brengen aan wat van het Godshuis Belle overbleef. Het

Godshuis Belle was op 12 mei 1915 in de vlammen opgegaan maar gelukkig konden enkele mensen de overblijvende archieven en kunstvoorwerpen naar het St-Antoniushuis in Loker overbrengen. De redding van het archief bleef niet zonder gevolgen. De oorspronkelijke structuur ging verloren, evenals de samenhang van het archief van een bepaalde instelling. Er moest gezocht worden naar een nieuwe structuur om de resterende archieven te klasseren.

In 1959 werd wijlen jhr. J. de Cock verkozen tot voorzitter van de COO, het huidige OCMW. Gezien zijn belangstelling voor het Ieperse Cultuurpatrimonium, begon hij de restauratie van het schilderijbezit, wat ten slotte tot het oprichten van een eigen Museum in het jaar 1962 leidde. Reeds in 1964 werden de nodige kredieten voorzien en kon een aanvang gemaakt worden met de uitgave van een geschiedenis van het O.L. Vrouw Gasthuis. Maar het eigenlijke doel was het klasseren van de archieven. De archieven werden ondergebracht in zijn eigen bureel zodat die vanaf 1971 consulteerbaar waren.

Om de stukken te consulteren werd door de heer Octaaf Mus, toenmalig archivaris van het OCMW-archief en bibliothecaris van de stad Ieper, een inventaris samengesteld nl.:

INVENTARIS VAN HET ARCHIEF VAN DE COMMISSIE VAN OPENBARE ONDERSTAND IEPER, OUD REGIME ZONDER DE OORKONDEN¹.

Ook werd het volledig archief op microfiche gezet. Die fiches kunnen geraadpleegd worden in het Stadsarchief van Ieper.

Uitgaven ivm het archief van OCMW door O. Mus

- Het cartularium van het O.-L.-Vrouw Gasthuis te Ieper
- Inventaris van het archief van de Commissie van Openbare Onderstand Ieper : oud regime zonder oorkonden
- De leprozerij, genaamd het Godshuis der Hoge Zieken te Ieper : oorkonden
- O.C.M.W.-Ieper : lijst van de hoevebenamingen
- Pieter Lansaem : bijdrage tot de studie van de jaargetijdestichtingen te Ieper in de late middeleeuwen
- Septingentesimum iubilaeum hospicii dicti Belle
- Signeur Jehan Pappin, kapelaan, en het godshuis van O.-L.- Vrouw van Nazareth
- Signeur Jehan Pascaeris capellains ...1350-1351

---

¹ O. Mus, Inventaris van het archief van de Commissie van Openbare Onderstand Ieper, Oud Regime zonder oorkonden, Ieper, 1972.

Een rekening als bron materiaal.

De rekeningen van de Burgerlijke Godshuizen

In de inleiding hebben wij reeds gesproken wat de inhoud is van het OCMW-archief. Dat alle inkomsten en uitgaven werden genoteerd in registers en dat ieder Godshuis een ontvanger had om alles in detail te omschrijven. De rekeningen werden steeds door een auditeur, aangesteld door de stad, gecontroleerd op hun juistheid.

Wat is het belang van deze rekeningen?

Om een overzicht te geven wat de inhoud is van een rekening, zullen wij de rubrieken overlopen. Men gaat zien welk nut het heeft om een analyse te maken van de inhoud. Voor de genealogen en geschiedkundigen werpt dit een nieuw licht op de gebeurtenissen van die tijd.

De rekening die wij bespreken draagt het nr. 142. Het gaat om vijf rekeningen opgemaakt door de ontvanger Norbert Carton, 1727 – 1740.

Ontvangsten

- 23 Ontvangen van erfelijke grondrenten
- 24 Ontvangen van erfelijke cheins renten vallen steeds half maart en 1 oktober
- 25 Ontvangen van renten ter cause van beschadigheden geleden in de landen geïncorporeerd in de fortificatiën ten laste van de kasselrij van Ieper en Belle
- 26 Ontvangen van renten ten laste van particuliere personen bezet op huizen en erven buiten als binnen de stad
- 27 Nieuwe gecreëerde renten
- 28 Extraordinaire ontvangsten
- 29 Ontvangsten van huizen in huur gegeven en notitie van degene die daar woonden als proveniers in de stad
- 30 Ontvangsten van landpacht
- 31 Ontvangsten van verkopen van bossen en de oude taillien te verkopen

Uitgaven

- 32 Betaling jegens de vorenstaande ontvangsten
- 33 Betaling van jaargetijden ten laste van het godshuis
- 34 Betaling van werklieden, materialen en andere
- 35 Betaling van brandhout
- 36 Betaling van taxatien op huizen, pointinghen en settynghen
- 37 Betalingen van renten ten laste van dit Godshuis
- 38 Betaling van doodskisten, begravingen van proveniers als andere
- 39 Extraordinaire betaling
- 40 Betaling van pensioenen en diensten
- 41 Betaling van gekochte renten

Wij kunnen besluiten dat de meeste rekeningen van deze aard zijn en de volgorde steeds terug komt in andere rekeningen, wat gemakkelijk is om een zelfde rubriek op te zoeken in een andere rekening.

Lijkschauwinge te Poelcapelle²

Herman Vandenbulcke

Den onderschreven Francois CANON, *meestere* chirurgijn woonende tot Langemarcq plaetse, attesteert³ ende certificert bij dezen voor waerachtigh ter requisitie van bailliu ende schepenen der heerliche^{de} van Poelcappelle ende themlieden presentie gheschauwt ende gheviseert thebben van let tot lest het dootd lichaam van Joos OOGHE *filius* Joos, verdroncken ende nogh ligghe^{nde} aen den cant vanden brauwput van *Sieur Pieter* GHYSELEN onder deser heerliche^{de} van Poelcappelle ende naer rijpelick ondersouck aen het selve lichaem niet te bevynden enighe de minste openynghe, fracture ofte quetsure⁴ maer te jugeren ende claerlick bevonden thebben dat de selve doot ghecauseert is door het waeter ende verdryncken soo voorseyt. Sonder voorder wettinghe, sluyt synne depositie die hij naer lecture *onderteekent* bereyt synde onder eedt te verclaeren dus aensoght dezen III^{den} mey 1683 toorconde ende was *onderteekent* Francois CANON.

Doodschauwynghe ghedaen bij *Sieur Pieter* GHYSELEN bailliu, present Jooris BOUDRY, Joos DE SCHIETER, Lucas PATTYN, Jan BRAEM ende Jaecques BERGH, schepenen der heerliche^{de} van Poelcappelle in Langemarcq, van het doode lichaem van Joos OOGHE *filius* Joos die verdroncken is soo men verstaet inden brauwput vanden selven GHYSELEN onder deze heerliche^{de} op hedent voor den noene actum ter extra vergaederynghe dezen 3^{den} mey 1683.

Tenselven daeghe compareerde in persoon Fransois CANON, *meestere* cherugyn, woonende tot Langemarcq plaetse, den welcken heeft verclaert onder eedt ghevisiteert thebben d'doode lichaem vanden selven OOGHE verdroncken ende nogh ligghe^{nde} aenden cant vanden brauwput van *Sieur* GHYSELEN onder deze heerliche^{de}, ende naer rijp ondersouck aen het selve lichaem niet te bevynden eenighe de minste openynghe, fracture ofte quetsure maer te jugeren ende claerlick te bevynden dat de selve doot ghecauseert is door het verdryncken in het waeter, alles volghens synne comparans ghegheven attestatie ende conficatie die hij oock verclaert onder eedt van woorde te woorde te wezen waerachtighe redenen van wetenschap ghevende alles alsoo bevonden t'hebben toorconden ende was *onderteekent* Fransois CANON.

Ende wij bailliu ende schepenen voornompt kennisse ghenomen hebbende, ende deze schauwynghe alsoo ghedaen hebbende, hebben van ghelycken bevonden ende ghejugiert dat de selve doot ghecauseert is door het voorseyde verdryncken in het waeter sonder eenighe de minste quetsure ofte openynghe aen het doode lichaem bevonden thebben.

Ende van weghe den voorzeyden bailliu gevraeght synde hooghe ende overleyt aen Maeyken VAN HOVE, *weduwe* van den overledene als andere vrienden ende omstaender ofte sy de cause vande selve dootd op iemant waeren eyghende ofte oplegghe^{nde} hebbende verclaert dat niet, maer seyde de voorzeyde *weduwe* van ghelycken te jugeren ende bevonden thebben dat deselve doot ghecauseert was door het voorzeyde verdryncken in t'water erghens met een quaelckte hem overleden overghecommen ghelyck hij voorgaendelyck diversche qualikelicke hadde gheadt soo sy *weduwe* seyde.

---

² Kasselrij Ieper Eerste Reeks n° 2312

³ Attesteert: attestatie, iets door een (ambtelijke) schriftelijke verklaring laten bevestigen.

⁴ Quetsure: wonde, kwetsuur.

Aldus deze dootschauwynghe voorzeyt ghedaen bij bailliu ende schepenen voornompt ter assistentie van Jaecques PROVOOST amman toorconde ende waeren onderteekent Pieter GHYSELEN, tmarcq van Jooren BOUDRY bij mij Jan BRAEM, Joos DE SCHIETER, Jaecques BERG ende Lucas PATTYN.

Jammer genoeg zijn de overlijdensaktes van Langemark – Poelkapelle op de website van het Rijksarchief slechts terug te vinden vanaf 1752. Ook de tafels van overlijden beginnen pas vanaf 1720, zodat de desbetreffende akte van overlijden niet kon worden teruggevonden.

Bij het raadplegen van de index van de P.R. Langemark (Rijksarchief) vinden we Ooghe Judocus gehuwd met Vanhoove Maria op 23 mei 1675. Gevonden kinderen uit dit huwelijk:

Ooghe Josephus: gedoopt 18 februari 1676

Ooghe Petronella: gedoopt 1 maart 1678

Ooghe Genoveva: gedoopt 5 april 1680

Ooghe Maria Theresia: gedoopt 8 7bre 1683

Ooghe Maria Christina: gedoopt 8 7bre 1683

Hoogstwaarschijnlijk trad Vanhoove Maria met Martijn Martinus voor een tweede maal in het huwelijk te Langemark op 19.11.1684. Kinderen uit dit huwelijk:

Marijn Petrus: gedoopt 3 juni 1686

Marrijn Michael Franciscus: gedoopt 2 oktober 1689

Marijn Jacobus: gedoopt 2 december 1692

Staat van Goed van Philippus Jacobus Bulcke.⁵

Herman Vandenbulcke

Eens de kwartierstaat van de familie zo volledig mogelijk is samengesteld, is het interessant te weten hoe onze voorouders leefden.

Willen we te weten komen wat onze voorouders bezaten van huisraad, welke bezittingen en eigendommen ze bezaten, welke gewassen ze teelden..., dan kan een Staat van Goed (SvG) een rijke informatiebron zijn voor de genealoog.

Een SvG werd opgemaakt bij:

- Het overlijden van één van de ouders en indien er minderjarige kinderen (jonger dan 25 jaar) onder de erfgenamen waren.
- Indien alle kinderen meerderjarig waren, maar één van hen overleed met minderjarige kinderen.
- Wanneer er meerderjarige fysisch / mentaal gehandicapte kinderen onder de erfgenamen waren.
- Wanneer volwassenen kinderloos overleden maar er onder de erfgenamen minderjarige wezen waren.

Bij het overlijden van arme lieden werd er meestal geen SvG opgesteld, daar de waarde van de nalatenschap veel te gering was. Wanneer er meer schulden waren dan baten en geen eigendommen, werd ook vaak geen SvG opgemaakt.

Een SvG werd opgemaakt volgens een vast stramien. Bij aanvang vinden we de gegevens terug betreffende de overledene (naam, eventueel de naam van de ouders, plaats en datum van overlijden, naam partner, eventueel naam van partners uit vorige huwelijken, de nog in leven zijnde

---

⁵ Stadsarchief Ieper / Kasselrij Ieper / Eerste Reeks / n° 695. Register van weesen onderhouden ter weeserie van de baronnie van Guysen gezeyt Coutsy beginnende met den 4^e july 1765.

kinderen met eventueel hun leeftijd, de namen van de paternele en maternele voogd voor de minderjarige kinderen, indien opgesteld een kopie van het huwelijkscontract ...).

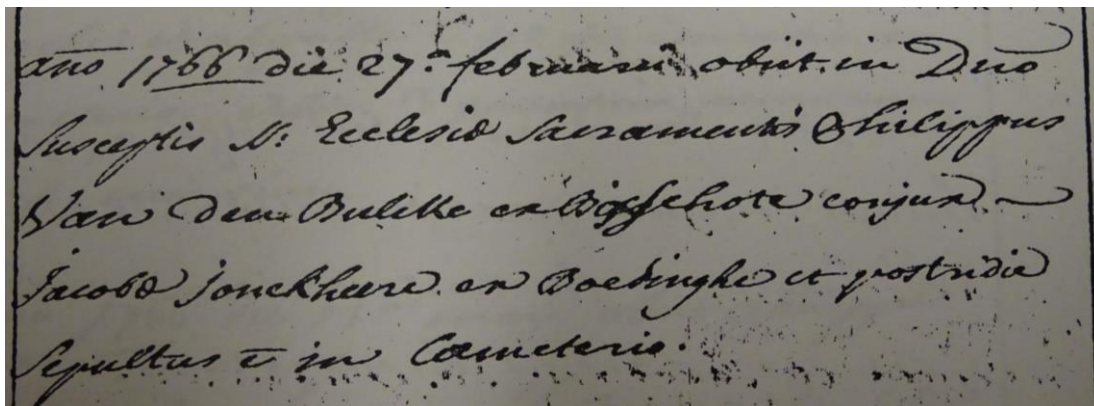
Daarna volgen de **activa of de baten**. Eerst is er een opsomming van de onroerende goederen, zoals huizen, gronden..... Bij de roerende goederen volgt er een gedetailleerde opgave van alle materiële goederen gegroepeerd per kamer. Zo krijgen we een overzicht van de aanwezige gebruiksvoorwerpen, de huisraad, het gebruikte gereedschap, kledij, juwelen, voorraden, bezit van dieren ... Verder volgt er een opsomming van de gewassen op het veld, de gebruikte mest ... Ook de aanwezigheid van geld (contante penningen of gereed geld) op het moment van overlijden worden hier weergegeven. De baten worden afgesloten met een opgave van de schuldvorderingen of de tegoeden van de overledene. Dit betreft de tegoeden van de verkoop van goederen, arbeid, leningen, interesten van geleend geld...

Bij de **passiva of "commeren"** komen de schulden van het sterfhuis aan bod. Deze schulden kunnen we onderverdelen in drie categorieën. Eerst volgt een opsomming betreffende de schulden die de overledene maakte tijdens zijn leven zoals onbetaalde leveringen van goederen, geleverde arbeid door arbeid, leningen ... Vervolgens komen de zogenaamde doodschulden en funeraillen aan bod. Dit zijn de kosten die het overlijden en het begraven met zich mee brengt zoals de bedragen schuldig aan de priester voor de uitvaartdienst, de was voor de kaarsen, de kosten voor de doodskist ... Als laatste komen de onkosten voor het opstellen van de SvG door de bevoegde schatter of prijser aan bod.

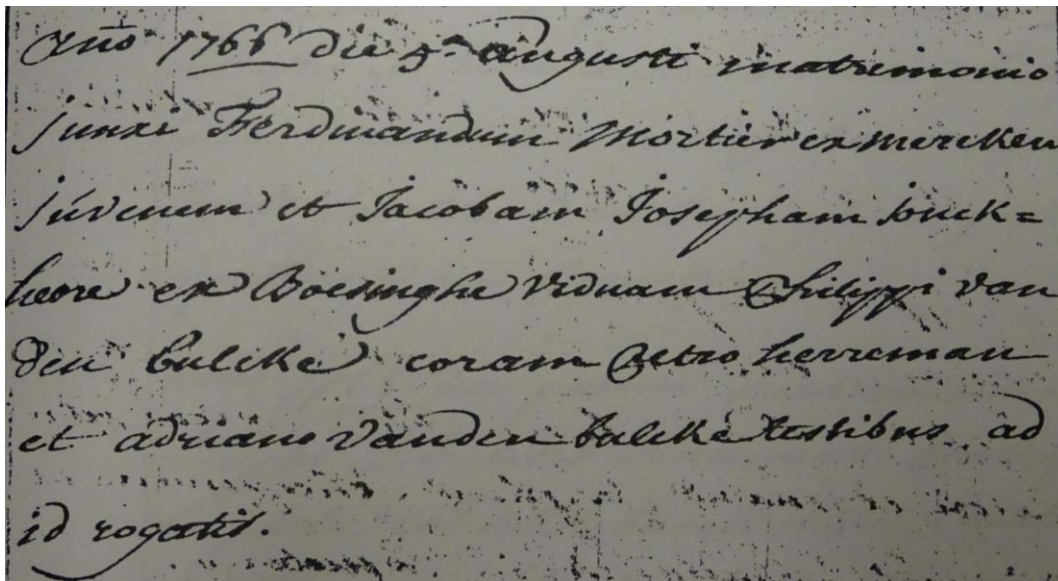
Op het einde van de SvG worden de activa en de passiva tegen elkaar afgewogen en vinden we het bedrag terug waar ieder erfgenaam recht op heeft.

Staat van Goed van Philippus Jacobus Bulcke.

Staet inventaris ende verclaers van alle de goederen ende schulden bevonden ten sterfhuysse van Philippus Jacobus BULCKE *filius* Adriaen gewonnen bij Joanna MELIS *overleden* zonder civilityt op de prochie van Bixschote onder de Baronnie van Guysen gezeyt Coutsy den 26^e february 1766,

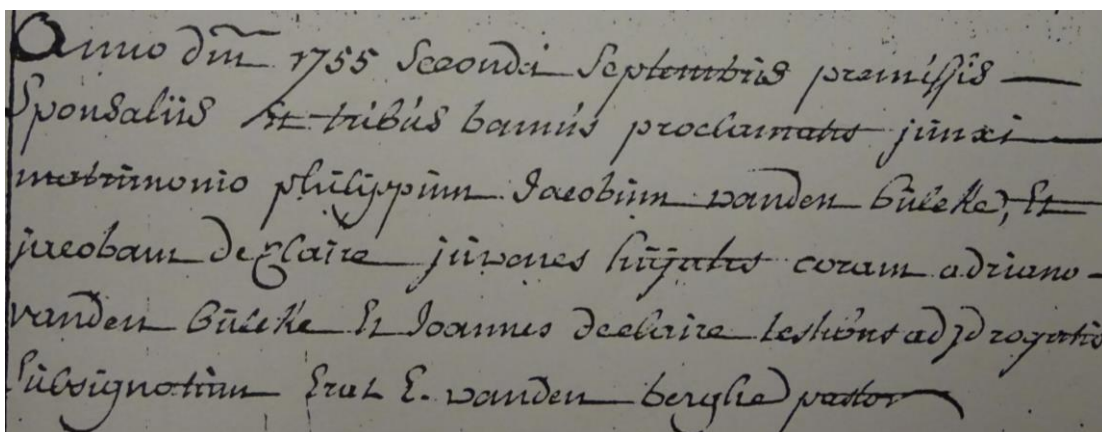

zaliger memorie dit omme te verdeelen tusschen Jacoba Josepha JONKHEERE *filia* Augustin verwekt bij Catheline HOETS, weduwe blijfvege ten desen sterfhuysse alsnu nogtans ertrauwet met Ferdinande MORTIER

Anno 1766 die 5 Augusti matrimonio
junxi Ferdinandum Mortier ex mercken
juvencum et Jacobam Josepham bulcke
leon ex Boesinghe Viduam Philippi van
den Bulcke coram Petro herreman
et adriano vanden bulcke testibus ad
id rogatis.

over d'een helft ende Catharine Therese BULCKE, out ontrent thien jaeren gewonnen door den overledene in eersten huwelycke met Marie Jacoba DECLEIRE,

Anno dñi 1755 Secunda Septembris praeiudicis
Sponsalium et tribus bannis proclamatis junxi
matrimonio philippum Jacobum vanden Bulcke, et
Jacobam de Claire juvenes hujatus coram adriano
vanden Bulcke et Joanne de Claire testibus ad id rogatis
Subsignatum Erat E. vanden berghe pastor

te bevoogden met den gemelden Adriaen over de vaderlycke zyde ende met Pieter Jacobus DECLEIRE, broeder van s'overledene gemelde eerste huysvrauwe, woonende op de prochie van Noordschote over de moederlycke zyde mitsgaeders Pieter Jacobus, oud twee jaeren ende Engel Albertus, oud ontrent seven maenden, de twee kynderen van den overleden gewonnen by desen blyvege, staende bevoogt te worden ter weeserie der gezeyde Baronnie van Coutsy met den nog gezeyde Adriaen BULKE over de vaderlycke zyde ende met Ferdinandus CATTEEUW swager van de blyvege, woonende op de prochie van Oude Capelle over de moederlycke zyde. Synde desen staet gemakt by den onderschreven deelsman der zaele ende casselrie van Ipre ende ontgonnen den 24^e 7bre 1766, dag van het scheyden der gemeensaemheydt in ponden, schelen deniers paris is als volgt.

T'contract antenuptiael tusschen den overledene ende de blyvege voor het aengaen van huwelycke gemaakt, luyd als volgt:

jok kuysscher, 3 haumessen, yseren hamer, pekke met haek, koffer, seule, mynne schapra, melkseve, kinderkoutse, beddinge van de blyvege samen gepresen ter somme van: **40 - 8 - 0**

In het onderlat⁶ van noorden ende in den keldere:

franquartmaete met wat erweten, spinnewiel, halve tonne met vier stooopen appelazijn, schoutketel, olie vat, 2 hauwen, happe, rakel, 2 weggen, kerthamer, waschkuype, 2 teelen met melk en 1 ydel, roomstande met room, seve, twee ketels, boterpot met wat boter samen prys: **38 - 17 - 0**

Op den solder en in de scheure:

kuype, slegte halve tonne, baenst, swyngenspaen, 113 terwe schooven, 360 rogge schooven, 170 haver schooven, 20 boonschooven, 40 bondels claverhoy, 80 gleyschooven, samen gepresen naer aftreck van 12 £ *parisis* over een sack messellioen gedosschen uyt de schooven hier vooren die voor vol waeren opgegeven ter *somme* van: **109 - 11 - 0**

In het koystal:

twee koyen en een swyn benevens de pouillerie ten hove samen gepresen met gemeene resolutie mede begrepen eene slechte spae, greep *ende* diltperssen ter somme van: **112 - 0 - 0**

In t'ovenkot ende achterhove:

trog, swygelvoet, seysen, loogelick stande. Voorts een smoorhoopken, al het mers, aelle ende baut in de putten, 13 busschen en wat groot hout, samen prys begrepen een cuypken *ende* rolle ter somme van: **38 - 5 - 6**

Op den akker:

48 roeden bestaen met aerdappels, gevet met een voer en half mers ende ten grooten deele met aelle, 25 roeden bestaen met caroten ende loof, gevet met een half voer smoorhoop, 55 roeden bestaen met brakloof, 148 *roeden* bestaen stoploof, 127 $\frac{1}{2}$ bestaen met jonghe klavers naer rogge stoppels, 39 *roeden* bestaen met oude klavers wanof $\frac{1}{5}$ van d'eerste snede ende $\frac{4}{5}$ van de 2^e snede, 75 bondels vlas, ontrent 2 lynen navette van mers naer terwe, al te samen gepresen in volle weerde ende van de gevette vruchten, ter causen het loopende jaer pacht ende pointinge in gemeene last gebracht wort ter somme van begrepen ses dagen drift van t'gars van den dag van t'scheyden der gemeensaemheyte tot baefmisse 17^c sesen sestig mitsgaders mede begrepen het laeubr iegenwoordig op den akker bevonden: **55 - 16 - 0**

Voorts nog gepresen de taillie⁷ der kanthaegen rondom de zaylanden met de eeken zaden *ende* plantsoentjens aldaer, het droog bestop ende de kandelaeringhe der bestop haegen, t'snouck der opgaende ende tronkboomen, voorts $5\frac{1}{2}$ *roeden* levende doornhaege aen het hovenierhof ende de nieuwe haege ter aerden af van zuyden ende westen aen het verlaegde land ende ten deele aen het hovenierhof samen ter somme van: **46 - 2 - 0**

Wort hier nog in baete gebracht de venditie kleederen en lynwaet van den overledene gehouden publykelyk door *vidua* DENECKERE den 19^e 8bre 1766 bedragende naer aftrek van de wettelyke regten mitsgaders naer aftrek van 2 haumessen ende eenen swyngelvoet die begrepen zyn in de prysie hier vooren nog ter *somme* van: **49 - 12 - 0**

De blyvege ende haeren man declareren dat de contante penningen ten sterfhuysse bevonden maer en *bedraegende* ter somme van: **1 - 0 - 0**

De baeten bedragen samen vierhondert een en t'negentig ponden elf schelen ses deniers *parisis* dus: **491 - 11 - 68**

---

⁶ Onderlat: stal of schuur.

⁷ Taillie: hakhout

Lasten ende schulden ten desen sterfhuyse bevonden.

Alvooren dit sterfhuys is schuldig aen *vidua* DENECKERE als ontfangeresse van de goederen van m'her Philips BURGGRAVE de PATIN raed van staete, president van den Raede in Vlaenderen, proprietaris deser madelstede, over een jaer pacht der selve verschenen baefmisse 1766: **66 - 0 - 0**
In de marge: bewesen te betaelen door de blyfvege.

Item over een jaer geley te weten 50 gleyen met aerbeyt en toebehoorten verschenen alsovooren comt in advenaten van 12 *parisis* t'hondert: **6 - 0 - 0**

Item nog aen de selve over de prysie der lantsrechten ten afscheyden van *vidua* Pieter DEMUYNCK *ende* aencommen van den *overledene* gedaen *bedraegende* volgens acte van den geëden pryser ELLEBOUT van daten 7^e 8bre 1765 ter somme van: **63 - 1 - 0**

Aen *vidua* Pieter DEMUYNCK over t'gebruyk by haere gedoogsaemhey van ... niets ingevuld ... lynen disschlant *competerende* den disch van Bixschote verschenen baefmisse 1766 voorzeyt: **32 - 0 - 0**

Aen Carolus MORTIER ontfanger der prochie van Bixschote over *pointinge* d'anno 1766 van 5 - 0 - 91 *roeden* lants: **21 - 4 - 3**

Nog aen den selven over wynkelwaere: **3 - 10 - 0**

Aen *meestere* Jacobus WILEBOIS, chirusyn in restat van meesteringe, visiten ende leveringe van medicamenten aen den *overleden*: **11 - 10 - 0**

Aen Pieter HULLAERT over restat van t'maken scherfat voor den *overledene*: **1 - 0 - 0**

Aen Joannes VAN DE CASTEELE over meesteringe aen de coybeesten: **1 - 4 - 0**

Aen Jacobus DEGRAVE over restat van ouden pacht: **20 - 0 - 0**

Aen Franchois VERGOTE, ontfanger der prochie van Noordschote over restat van *pointinge* d'anno 1765: **4 - 6 - 0**

Aen Jacobus OOGHE tot Merkem over coop van een swyn: **10 - 0 - 0**

Aen Pieter HERMAN over restat van gedaen labeur tot hedent: **21 - 0 - 0**

Aen Jan Baptiste GHYSELEN over leveringe van 2 brooden: **0 - 11 - 0**

Aen Ferdinandus CATTEEUW over restat weese penningen syns huysvrauwendes vaders dood, die den *overleden* in handen hadde: **5 - 0 - 0**

Aen Francisca JONKHEERE ook over restat weese penningen haer s'vaders doot die den *overledene* in handen hadde: **1 - 16 - 0**

Dit sterfhuys is insgelyks schuldig aen Sieur SCHOTTEY tot Merkem 26 £ *parisis* over koop van abeelen boomen de welke met gemeene resolutie gelaeten worden voor de coopsomme sulks dat de *gemelde* boomen geen deel en maken van prysie hier vooren by dies hier: **memorie**

De funeraillien van den overleden die begraven is met den kleene dienst nog onbetaelt bedragen 19 £ 4 *schellingen 0 deniers parisis* t'welke als zynde een last exclusif van d'erfgenamen hier dobbel wort uytgesteken doende: **36 - 8 - 0**

In de marge: de blyvege aen haer zelven.

Wort hier nog in last gebracht in profytte van de blyvege het bedde gestoffeert by contract van huwelyke hier vooren in cas van kynderen besproken bedragende vyf ponden *grooten vlams* ende in ponden deser: **60 - 0 - 0**

Men geeft alhier te kennen dater naer de dood van Maria Jacoba CLAIRE *filia Joannes* s'overledens eerste huysvrauwe gestorven op den 19^e february 1759 op Noordschote Poesel, t'haeren sterfhuysse op den 23^e juny 1759 is gemaakt ende gesloten geweest project van staete ofte inventaris alleenelyckx onderteekent door desen overledene ende door Joannes Ignatius VERHAEGE, die alhier getituleert wort van vooght alhoewel de voogdie noyt belast en is geweest, alsmede dat den gemelden inventaris niet overgedregen nochte geaffirmeerd en is geworden, jae selfs niet onderteekent van deelsman by welk project van staete ofte invenaris datter toequam aen de twee weesen te weten aen Pieter BULCKE (die korts daer naer is komen t'overlyden) ende aen de voorschreven Catherine Therese BULCKE elck 18 £ 2 6 *schellingen parisis* ende al hoewel het *gemelde* project van staete ofte inventaris, om redens hier vooren gezeyt gansch deffectueus is, nogtans hebben partien geinteresseert niet twyffelende aen de goede trouwe van diere, hun daeraen geadhereert, oversulks wort hier in last gebracht ten profytte van de gezeyde Catherine Therese BULCKE, eerst over haere weesepeningen haers moeders dood ende voorts t'gonne haer aen verstorven by der doot van dito Pieter BULCKE haer broeder, saemen de somme van: **36 - 5 - 0**

Voorts wordt hier nog in last gebracht in profytte van Ferdinandus MOTIER in huwelycke met dese blyvege in consideratie van synen dienst aerbeyt voor dese gemeensaemheyte gedaen den tydt van ontrent twee maenden en half gedeurende ende voor eht huwelyck met dese blyvege tot den 24^e 7bre 1766 dat van het scheidende der gemeensaemheyte mits welcken hij is renoncerende aen alle voordere recht ten desen gemeenen sterfhuysse by conventie de somme van: **3 - 0 - 0**

In de marge: Ferdinandus MORTIER ende de blyvege aen hun selven.

Item over t'doen de prysien t'maken ende confectioneren desen staet met vaccatie in t'sluyten en overdragen mitsgaders over t'maken van drie copien, eene om over te dragen, eene om de blyvege ende eene om de voogden, samen de somme van: **20 - 8 - 0**

In de marge: bewesen te betalen door de blyvege

Item wort hier uytgesteken voor commer tot betaalen d'opkomende schulden van den sterfhuysse breeder dan de gonne hier vooren, ende namentlyck tot betaalen de wettelyke *ende* greffiaele rechten van t'overdragen desen staet de somme van: **15 - 12 - 9**

In de marge: aen de blyvege met de last van rekenynge als naer style.

Aen Francoise BUEN over aerbeyt **1 - 0 - 6** ende aen Jan Baptiste BUSSCHE over een $\frac{1}{2}$ achtendeel messellioen: **0 - 15 - 0**

In de marge: te betaelen door de blyvege.

Somme totale der lasten hier vooren begrepen den commer bedraegt vier hondert een en veertigh ponden elf schelen ses deniers parisus dus: **441 - 11 - 6**

En de baeten bedraegen: **491 - 11 - 6**

Dus blyft deelsaem vyftig ponden parisus: **50 - 0 - 0**, wanof d'helpft om de blyvege doet **25 - 0 - 0** ende de wederhelpft om de drie weesen komt voor elck: **8 - 6 - 8**

Aldus desen staet gemakt op het te kennen geven vande blyvege ende haeren man ende van Adriaen BULKE voogt ende alsoo gesloten onder alle gewoonelyke protestatien. Present de dry voogden, blyvege ende haeren man. Door mij onderschreven Philips DENECKERE, deelsman der zaele ende casselrie van Ipre desen 29 X^{bre} 1766 ons toorconde. Zijn onderteekent t'marcq van Ferdinande MORTIER, t'marcq van Marie Josepha JONKHEERE, t'marcq van Adriaen VANDEN BULKE, Pieter Jacobus DE CLAIRE, t'marcq van Ferdinandus Jacob CATTEEUW ende den onderschreven deelsman, was onderteekent DENECKERE.

Overgebracht by de blyvege ende Ferdinandus MORTIER, haeren man, de welke beyde onder eed hebben geaffirmeert de deugdelyckheit van desen staet. Present de drie voogden by prochemie vermeldt, de welke gepresteert hebben den eedt als voogden over de respective weesen daer by genomt, dit alles voor Denys DE VACHT ende Pieter BEERTEN, schepenen van Coutsy, ter vergaederinge van den 29^e X^{bre} 1766 ons toorconde. Waeren onderteekent, t'marcq van Ferdinande MORTIER, t'marcq van Marie Josepha JONKHEERE, t'marcq van Adriaen VAN DEN BULCKE, Pieter Jacobus DE CLEIRE, t'marcq van Ferdinandus Jacobus CATTEEUW, t'marcq van Denys DEVACHT, Pieter BEERTEN ende adjoint greffier DE NECKERE.

Hulpmiddelen voor het genealogisch onderzoek in het Stadsarchief Diksmuide

Parochieregisters – te raadplegen via rijksarchief

Beerst – aktes en indexen	1623 - 1769
Esen – enkel indexen	1607 - 1796
Kaaskerke – enkel doopakten + index	1725 - 1775
Keiem – akten en indexen	1609 - 1779
Lampernisse – akten en indexen	1610 – 1793
Leke – akten en indexen	1752 - 1796
Nieuwkapelle – akten en indexen	1680 - 1796
Oostkerke – akten en indexen	1656 - 1795
Oudekapelle – akten en indexen	1649 - 1795
Pervijze – akten en indexen	1662 - 1800
St. Katharinakapelle (Pervijze) – akten	1624 - 1793

Stuivekenskerke – akten en indexen	1614 - 1797
St. Jacobskapelle – akten en indexen	1618 - 1800
Vladslo – enkel indexen	1613 - 1797
Woumen	1695 - 1743
Diksmuide – enkel doopregister	1650 - 1664

Aanvullende indexen op de parochieregisters – in de archiefbibliotheek.

- Diksmuide – doopregister van de St. Nikolaaskerk 18.10.1650 tot 11.08.1664 (met index).
- Beerst 1623 – 1742 – indexen op de parochieregisters.
- Beerst (Plattelandse) 1754 – 1794 – indexen of uitgewerkte versie.
- Esen (Plattelandse) 1754 – 1794 – indexen of uitgewerkte versie.
- St. Jacobskapelle 1618 – 1800 – kopievorm van de akten + uitgewerkte versie van de parochieregisters door FV Westkust, 2001.
- Keiem 1609 – 1801 – klappers op de parochieregisters.
- Vladslo (Plattelandse) 1754 – 1794 – indexen of de uitgewerkte versie.
- Woumen (Plattelandse) 1754 – 1794 – indexen of de uitgewerkte versie.
- Nieuwkapelle 1863 – 1938 – index.

Ancien Regime – archivalia – in het stadsarchief.

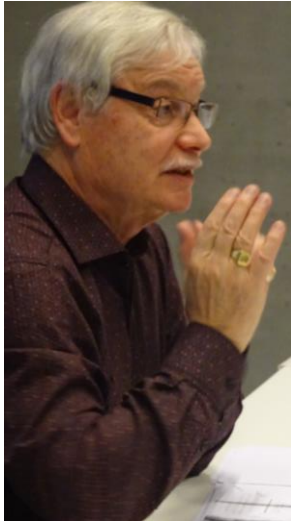
- Afschriften (1870) van de stadsrekeningen door N. Feys – 1380 – 1796.
- Sociale structuren in Diksmuide in de 15de eeuw – alfabetische namenlijst van in de pointingen (of leningen) voorkomende namen – dit omvat de 15de eeuw (thesis).
- Keurboek van Diksmuide – 1482 – 1615
- Register van de vierschaar – pandingboek – 1513
- Wettelijke passeringen stad en heerlijkheid Diksmuide – 1559 – 1760 (RAB – onderdeel Kasselrij archief Veurne – Ambacht) – digitalisatieproject.
- Wezenboek van de Stad Diksmuide – 15 april 1592 tot 12 april 1655 (artikel).
- Register van de vierschaar – pandingboek (gerechtelijk beslag leggen) – 1606 – 1610
- Register van de vierschaar – pandingboek (gerechtelijk beslag leggen) – 1681 – 1701
- Poorters van de Stad Diksmuide – start op 19 juni 1615 tot 11 maart 1794 (artikel, 1926)

Terugblik op onze activiteiten.

Herman Vandenbulcke

Cursus oud schrift.

Op 23 november sloten we onze lessenreeks oud schrift voor dit jaar af. Dit jaar werd, voor het eerst, de cursus oud schrift onderverdeeld in “beginners” en “gevorderden”. Ook voor volgend jaar plannen we terug een cursus oud schrift. Voor data, zie onder activiteiten. Hieronder enkele sfeerbeelden, genomen tijdens de laatste les.

Lezing: Archief de Bethune.

Op donderdag 16 november 2017 kwam de heer Werner Peene ons vertellen wat er allemaal terug te vinden is in het archief De Bethune. Werner Peene is een enthousiast vrijwilliger die sinds jaar en dag werkt aan de ontsluiting van dit archief. De stichting de Bethune is een private stichting, die in 2004 werd opgericht door wijlen Emmanuel de Bethune (1930 – 2011). Deze stichting heeft tot doel de unieke archief- en

bibliotheekcollectie van de familie de Bethune als één erfgoed geheel te bewaren en te ontsluiten voor het grote publiek.

De omvang van dit archief is ongeveer 600 meter, waarbij er een onderscheid gemaakt wordt tussen het familiearchief en de documentaire collecties.

Familiearchief:

1. Stukken van algemene en genealogische aard
2. Stukken van persoonlijke aard:
  - a. Plannen en tekeningen van Jean – Baptiste Bethune, 19de eeuwse neogotisch architect.
  - b. Briefwisseling van alle familieleden
  - c. Dossiers met betrekking tot benoemingen tot burgemeester...
  - d. Dossiers met betrekking van de lidmaatschappen van diverse verenigingen.
3. Stukken van zakelijke aard:
  - a. Het handelsarchief “Bethune & fils” (1724 – 1856)
  - b. Het archief van de onroerende goederen (notariële akten, koopbrieven ...)

Documentaire collecties:

Collectie postkaarten (Kortrijk, Brugge, diverse West – Vlaamse gemeenten ...), oorlogskranten, rouwbrieven uit de 19de en 20ste eeuw, geboorteaankondigingen, huwelijksaankondigingen, bidprentjes, Popp-kaarten, glasnegatieven, publiciteitsaankondigingen, menukaarten, foto – albums ...

Het archief de Bethune beschikt verder over een uitgebreide bibliotheek met ruim 35.000 titels

- Boeken en tijdschriften, waarvan vele met betrekking tot West – Vlaanderen
- Collectie West – Vlaamse schrijvers
- Collectie met betrekking tot de neogotiek
- Collectie betreffende de geschiedenis van Frankrijk
- Collectie heraldiek
- Naslagwerken

Verder zijn er 838 titels van tijdschriften beschikbaar, waarvan de oudste dateert uit 1730. Momenteel zijn er nog 148 lopende tijdschriften. Voor meer informatie verwijst ik graag naar www.stichtingdebethune.be/

Het archief en de bibliotheek van de Stichting de Bethune is kosteloos toegankelijk voor iedereen. Het archief en de bibliotheek is enkel op afspraak raadpleegbaar. Het archief beschikt over een kleine leeszaal waar de stukken kunnen geraadpleegd worden. Volgend jaar plannen wij met FV afdeling Ieper – Diksmuide een bezoek aan dit archief. Verdere info volgt in een volgend nummer van Merghelynck.

Word lid

Voordelen lidmaatschap:

Wanneer u lid wordt van Familiekunde Vlaanderen ontvangt u niet enkel het tijdschrift "Vlaamse Stam" bij u thuis in de bus, maar krijgt u daarenboven nog andere voordelen, zoals gratis bezoeken aan al de documentatiecentra verspreid over geheel Vlaanderen en Brussel, sterke prijsvermindering bij deelname aan cursussen of voordrachten,... U kan de vereniging financieel steunen, door gewoon lid, steunend lid of beschermend lid te worden.

Bijdrage Familiekunde Vlaanderen 2018:

Gewoon lid: 37,00 €

2de persoon in het gezin: 10€

Steunend lid: 54€

Begunstigde: Familiekunde Vlaanderen vzw, Van Heybeekstraat 3, 2170 Merksem

Rekening: IBAN BE58 4141 1712 2179 - BIC KREDBEBB

Voor meer uitleg betreffende Familiekunde Vlaanderen: www.familiekunde-vlaanderen.be